

KOMENTÁŘ

22. 3. 2024

Důchody a jejich příjemci v Moravskoslezském kraji v roce 2023

Ke konci roku 2023 pobíralo v Moravskoslezském kraji některý z důchodů přes 335 tisíc osob, tj. 28,2 % obyvatel kraje. Průměrný starobní plný důchod (bez souběhu) se proti roku 2022 zvýšil o 2 209 Kč a činil 20 385 Kč. Rozdíl mezi výší starobního důchodu mužů a žen se snížil. Nově muži pobírali průměrně o cca 3 800 Kč měsíčně více než ženy.

Z celkového počtu 335,2 tisíce osob pobíralo 82,6 % (277,0 tisíce osob) plný starobní důchod (vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým). Téměř tři čtvrtiny ze starobních důchodců mělo

Tab. 1 Příjemci důchodů a průměrná výše důchodu v Moravskoslezském kraji (stav v prosinci)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

	2019	2020	2021	2022	2023	Rozdíl 2023–2022
Příjemci důchodů celkem	342 254	340 004	336 753	335 022	335 246	224
v tom pobírající důchody:						
starobní plný ¹⁾	210 081	209 236	206 357	205 595	207 124	1 529
z toho: předčasný trvale krácený ¹⁾	73 663	74 566	75 552	76 651	82 373	5 722
předčasný dočasně krácený ¹⁾	190	177	158	136	123	-13
starobní poměrný ¹⁾	626	637	687	761	843	82
invalidní pro invaliditu třetího stupně ¹⁾	20 476	19 816	19 215	19 029	18 814	-215
invalidní pro invaliditu druhého stupně ¹⁾	8 299	8 470	8 539	8 525	8 545	20
invalidní pro invaliditu prvního stupně ¹⁾	19 613	19 837	19 842	19 963	19 895	-68
vdovský sólo	3 724	3 525	3 440	3 197	2 941	-256
vdovský kombinovaný ²⁾	62 417	61 703	61 650	60 941	60 166	-775
vdovecký sólo	588	557	587	607	559	-48
vdovecký kombinovaný ²⁾	11 344	11 161	11 131	11 057	11 081	24
sirotčí	5 086	5 062	5 305	5 347	5 278	-69
Průměrná měsíční výše důchodu (Kč)	13 007	13 954	14 822	17 327	19 454	2 127
v tom důchody:						
starobní plný ¹⁾	13 553	14 570	15 523	18 176	20 385	2 209
z toho: předčasný trvale krácený ¹⁾	12 087	13 043	13 967	16 417	18 716	2 299
předčasný dočasně krácený ¹⁾	11 772	12 628	13 430	15 783	17 821	2 038
starobní poměrný ¹⁾	4 982	5 457	5 755	6 817	8 000	1 183
invalidní pro invaliditu třetího stupně ¹⁾	11 928	12 732	13 424	15 668	17 046	1 378
invalidní pro invaliditu druhého stupně ¹⁾	7 883	8 497	8 897	10 395	11 342	947
invalidní pro invaliditu prvního stupně ¹⁾	6 949	7 444	7 701	8 935	9 696	761
vdovský sólo	9 343	10 031	10 528	12 255	13 342	1 087
vdovský kombinovaný ²⁾	14 218	15 223	16 198	18 920	21 782	2 862
vdovecký sólo	7 674	8 271	8 681	10 226	11 164	938
vdovecký kombinovaný ²⁾	16 996	18 172	19 354	22 599	24 626	2 027
sirotčí	7 002	7 556	7 908	9 252	10 151	899

¹⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem

²⁾ důchod vdovský nebo vdovecký kombinovaný s přímým důchodem (tj. starobním nebo invalidním)

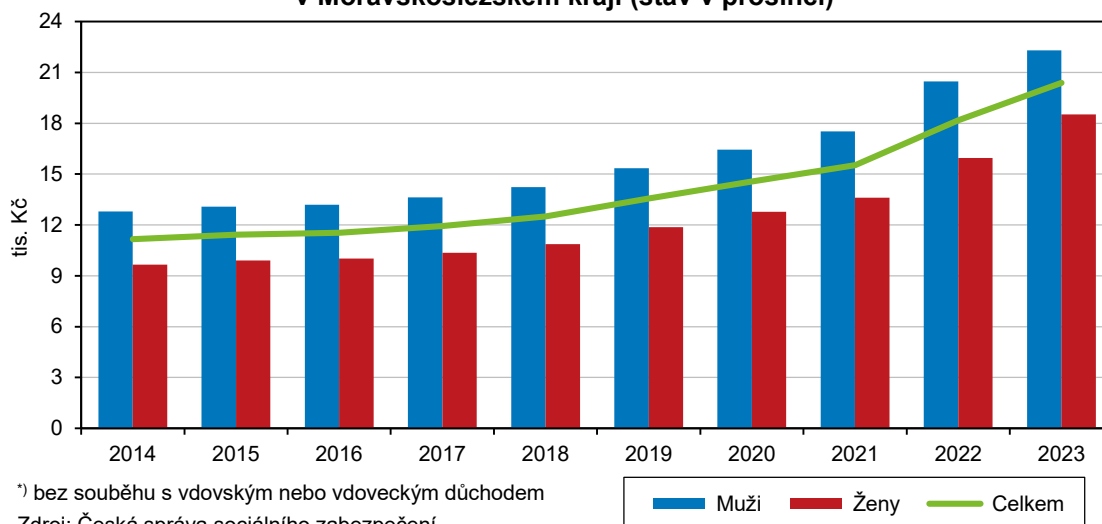
KOMENTÁŘ

starobní důchod samostatně – sólo (207,1 tisíce), ostatní v souběhu s vdovským či vdoveckým důchodem. Některý z invalidních důchodů sólo byl vyplácen 47,3 tisícům osob (podíl 14,1 % z celkového počtu příjemců důchodů). Na vdovský či vdovecký důchod bez souběhu mělo nárok 3,5 tisíce mužů a žen a na sirotčí důchod 5,3 tisíce osob.

Celkový počet příjemců důchodů v Moravskoslezském kraji se ve srovnání s předchozím rokem zvýšil o 224 osob (o 0,1 %). K meziročnímu nárůstu došlo naposledy v roce 2017. Vývoj celkového počtu příjemců důchodů byl ovlivněn zejména důchodci pobírajícími předčasně starobní důchody sólo, jejichž počty meziročně vzrostly o 5,7 tisíce osob (o 7,5 %).

Mezi osobami pobírajícími důchod v roce 2023 v Moravskoslezském kraji převažovaly ženy, když z celkového počtu cca 335,2 tisíce důchodců dosahoval jejich podíl 58,0 % (194,6 tisíce žen). Velmi podobná situace platila i v případě starobních důchodců (plných a poměrných) vyplácených sólo i v kombinaci s pozůstalostním důchodem (tj. včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem). Mezi jejich příjemci (278,5 tisíce osob) převažovaly ženy v poměru 3 : 2 (59,4 %). Je to dáno tím, že ve srovnání s muži se ženy dožívají jednak vyššího průměrného věku, jednak do důchodu mohou v současnosti přecházet o něco dříve podle počtu vychovaných dětí. Proti mužům však pobírají nižší průměrné částky ve všech typech důchodů (s výjimkou sirotčího). Souvisí to s dobou jejich ekonomické aktivity a také s jejich výdělkem, které bývají nižší oproti mužům vlivem rozdílného druhu a charakteru zaměstnání.

Graf 1 Průměrná výše starobního důchodu sólo^{*)} podle pohlaví v Moravskoslezském kraji (stav v prosinci)

V Moravskoslezském kraji v roce 2023 pobíralo předčasně přiznaný starobní důchod 100,7 tisíce osob, tedy 36,4 % ze všech příjemců plného starobního důchodu (vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým). Meziročně vzrostl podíl příjemců předčasných důchodů v kraji o 2,3 procentního bodu (o 6,6 tisíce osob). Vyšší podíl příjemců předčasných důchodů byl zaznamenán pouze na Vysočině (39,5 %) a v Pardubickém kraji (36,5 %). Muži odcházeli do předčasného důchodu častěji než ženy, přičemž v roce 2023 byl podíl předčasně odcházejících

KOMENTÁŘ

mužů 37,4 % a žen 35,6 %. V rámci okresů Moravskoslezského kraje se pohybovala hodnota příjemců předčasného starobního důchodu mezi 30,7 % v okrese Ostrava-město a 42,0 % v okrese Nový Jičín.

Tab. 2 Průměrná výše starobního důchodu sólo¹⁾ podle okresů (stav v prosinci)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

v Kč

Kraj, okresy	2019	2020	2021	2022	2023	Rozdíl 2023–2022
Moravskoslezský kraj	13 553	14 570	15 523	18 176	20 385	2 209
Bruntál	12 799	13 770	14 661	17 149	19 301	2 152
Frydek-Místek	13 626	14 668	15 642	18 327	20 559	2 232
Karviná	13 883	14 903	15 862	18 557	20 744	2 187
Nový Jičín	13 188	14 199	15 141	17 754	19 992	2 238
Opava	13 336	14 354	15 296	17 925	20 143	2 218
Ostrava-město	13 766	14 783	15 753	18 440	20 654	2 214

¹⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem

Průměrná výše starobních důchodů sólo vyplácených v jednotlivých krajích Česka se lišila o 1 962 Kč. Starobní důchodci v Moravskoslezském kraji v prosinci roku 2023 pobírali v průměru 20 385 Kč, což byl třetí nejvyšší starobní důchod mezi čtrnácti kraji. Nejvyšší

Tab. 3 Průměrná měsíční výše sólo důchodů podle druhu a krajů v prosinci 2023

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

v Kč

ČR, kraje	Průměrná měsíční výše důchodu									
	starobní sólo ¹⁾		invalidní sólo ¹⁾			vdovský		vdovecký		sirotčí
	plný	poměrný	pro inva- liditu třetího stupně	pro inva- liditu druhého stupně	pro inva- liditu prvního stupně	sólo	kom- bino- vaný ²⁾	sólo	kom- bino- vaný ²⁾	
Česká republika	20 310	8 086	17 014	11 412	9 685	12 724	22 120	11 529	24 076	10 268
Hl. m. Praha	21 519	7 820	16 391	11 082	9 528	12 884	23 879	11 755	25 767	10 566
Středočeský	20 591	8 387	17 240	11 515	9 731	12 935	22 165	11 953	24 296	10 591
Jihočeský	20 151	8 280	16 987	11 401	9 701	12 397	22 086	11 564	23 757	10 310
Plzeňský	20 191	7 957	17 357	11 483	9 637	12 676	22 026	11 661	23 944	10 410
Karlovarský	19 557	7 932	16 580	11 211	9 445	12 110	21 918	10 543	23 545	9 613
Ústecký	20 021	8 354	16 573	11 183	9 504	12 334	21 975	10 987	23 911	9 506
Liberecký	20 076	7 774	17 005	11 445	9 657	12 306	22 085	11 317	23 743	10 166
Královéhradecký	20 120	8 704	17 059	11 487	9 762	12 579	21 999	11 504	23 688	10 370
Pardubický	20 026	8 480	17 032	11 512	9 756	12 509	21 829	11 710	23 510	10 396
Vysočina	20 060	7 913	17 346	11 797	9 946	12 743	21 762	11 838	23 400	10 618
Jihomoravský	20 123	8 115	17 054	11 423	9 735	12 506	21 922	11 384	23 803	10 229
Olomoucký	19 792	7 996	16 939	11 361	9 566	12 460	21 727	11 624	23 361	10 111
Zlínský	20 082	8 186	17 400	11 646	9 829	12 693	21 762	11 829	23 730	10 490
Moravskoslezský	20 385	8 000	17 046	11 342	9 696	13 342	21 782	11 164	24 626	10 151

¹⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem

²⁾ důchod vdovský nebo vdovecký kombinovaný s přímým důchodem (tj. starobním nebo invalidním)

KOMENTÁŘ

průměrný starobní důchod pobírali důchodci v Praze (21 519 Kč) a ve Středočeském kraji (20 591 Kč), naopak na nejnižší důchod dosáhli v kraji Karlovarském (19 557 Kč). Meziročně vzrostl starobní důchod ve všech krajích, přičemž v Moravskoslezském kraji činil nárůst 2 209 Kč (o 12,2 %), což odpovídalo průměrnému růstu za celé Česko (o 2 212 Kč, o 12,2 %). Nejvyšší průměrný starobní důchod sólo ve výši 20 744 Kč byl v prosinci 2023 vyplácen v okrese Karviná a nejnižší v okrese Bruntál 19 301 Kč.

Starobní důchod (sólo bez souběhu) mužů v Moravskoslezském kraji na konci roku 2023 dosáhl částky 22 312 Kč, v případě žen to bylo 18 525 Kč. Rozdíl ve výši starobních důchodů mezi pohlavími tak činil 3 787 Kč, což bylo absolutně nejvíce mezi kraji Česka. Oproti roku 2022 se tento rozdíl zmenšil o 726 korun.

V celé republice bylo podle České správy sociálního zabezpečení na konci roku 2023 evidováno 970 starobních 100 a víceletých důchodců, z toho bylo 843 žen (86,9 %). V Moravskoslezském kraji žilo 103 osob ve věku 100 let a více, z nich pouze každý devátý byl muž (12 osob). V počtu 100 a víceletých důchodců zaujímal Moravskoslezský kraj čtvrté místo mezi všemi kraji České republiky (za Prahou s 200 důchodci, Jihomoravským krajem se 126 důchodci a Středočeským krajem se 106 důchodci).

Související informace:

[Česká správa sociálního zabezpečení – důchodová statistika](#)
[Veřejná databáze ČSÚ – sociální zabezpečení](#)

Kontakt:

Patrik Szabo
Krajská správa ČSÚ v Ostravě
Tel.: 595 131 220
E-mail: patrik.szabo@czso.cz